

Jaarverantwoording 2023

1. Inleiding

Binnen CultuurPlus willen we realiseren dat elk kind betekenisvol onderwijs krijgt en zich verbonden voelt met zijn omgeving. Dat elk kind gelijke kansen krijgt en dat het onderwijs in kunst en cultuur zijn identiteit versterkt. Dat elke school eigen stappen kan zetten, op het eigen niveau, in het vormgeven van haar cultuuronderwijs. Dat dit cultuuronderwijs goed aansluit en geïntegreerd is binnen het totale onderwijscurriculum van de school waardoor het kunst en cultuur een duurzame plek geeft. Dat dit alles gerealiseerd wordt in een elkaar versterkende werkwijze van partners en cultuurproducenten in Flevoland. Dit is de ambitie van CultuurPlus waarmee FleCk (penvoerder) en de kernpartners BonteHond, Cultuurbedrijf Noordoostpolder, Kubus in Lelystad, De Meerpaal in Dronten en Verbeelding&Co in Zeewolde zijn gestart aan Cultuureducatie met Kwaliteit 3 2021-2024 in Flevoland.

Bestendigen, evalueren en vooruitkijken. Dat waren de kernwoorden van CultuurPlus in 2023. CultuurPlus ging het derde jaar in. We konden programmaonderdelen, zoals de begeleiding van scholen en de ondersteuning van de lokale intermediairs, bestendigen. Maar dat ging niet zonder evaluatie. We evalueerden met alle kernpartners en bepaalden welke acties op de korte termijn en lange termijn uitgevoerd moesten worden. We lieten Jose Gieskes een onderzoek uitvoeren op acht CultuurPlus-scholen en één school die niet deelnam aan CultuurPlus. Dit onderzoek leverde belangrijke inzichten op voor het vervolg van CultuurPlus tijdens CmK4. Het vooruitkijken naar het projectplan 2025-2028 werd gestart.

2023 werd ook gekenmerkt door een verdere stijging van het aantal deelnemende scholen van 59 naar 67 scholen. We zagen net zoals in 2022 een verdere groei in kwaliteit en eigenaarschap bij scholen dankzij ondersteuning en advies door intermediairs. Hierdoor kregen scholen meer zicht op de eigen ontwikkelingsbehoeften en -mogelijkheden en was er meer aandacht voor de visie op en implementatie van cultuuronderwijs. We zagen meer gelukkige en creatieve leerlingen die hun culturele vermogens verder konden ontwikkelen dankzij de elkaar versterkende werkwijze van partners en cultuurproducenten in Flevoland.

Kers op de taart waren de twee regionale CultuurPlus-dagen die we in september en oktober organiseerden voor scholen die deelnamen aan CultuurPlus. Het programma was samengesteld op basis van de scholingsbehoefte van scholen. Beide dagen waren succesvol en werden positief gewaardeerd door de deelnemers.

We kijken met trots terug op een intensief 2023 en nemen u in dit jaarverslag mee in de stappen die we als samenwerkingspartners gezamenlijk hebben gezet om onze projectdoelstellingen te bereiken. We gaan hiervoor mede in op de tweede monitoring en evaluatie in 2022 (resultierend in een actieplan d.d. november 2022), het scholenonderzoek van Jose Gieskes en de opbrengsten van de evaluaties met kernpartners in de tweede helft van 2023.

2. Werving en bereik scholen

Het aantal deelnemende scholen steeg van 49 scholen in 2021 en 59 scholen in 2022 naar 67 scholen in 2023. Twee scholen fuseerden per 2023/2024, waardoor het aantal zonder deze fusie 68 was geweest.

De stijging van het aantal deelnemende scholen werd mede gerealiseerd dankzij:

- De effectieve wervingsmiddelen die in overleg met partners zijn ontwikkeld;
- De positieve mond-tot-mondreclame: na twee jaar CultuurPlus zien we dat de naam een merk is geworden en de effecten van CultuurPlus positief gewaardeerd worden;
- De aansluiting van CultuurPlus op de wensen en ambities van de scholen;
- De nieuwe provinciale culturele ontmoetingen;
- De persoonlijke benadering van de intermediairs.

Tabel 1: bereik 2023 aantal scholen

Trede	Beoogd conform projectplan	Beoogd conform bijstellingsplan	Gerealiseerd
Trede 1	53	39	33
Trede 2	23	29	28
Trede 3	12	6	6
Totaal	88	74	67

In het projectplan zijn we uitgegaan van een prognose van 88 deelnemende scholen in 2023. In het door het FCP en provincie Flevoland goedgekeurde bijstellingsplan is de prognose bijgesteld naar 74 scholen. Het aantal scholen bleef uiteindelijk nog iets achter bij het beoogd aantal scholen. Dit is te wijten aan met name de regeldruk en het toenemende leerkrachtentekort, waardoor scholen niet geneigd zijn om nieuwe zaken op te pakken die een tijdsinvestering vragen.

Tabel 2: bereik aantal leerlingen 2023

Trede	Beoogd conform projectplan (gemiddeld 200 leerlingen per school)	Beoogd conform bijstellingsplan (gemiddeld 200 leerlingen per school)	Gerealiseerd
Trede 1	10.600	7.800	5.415
Trede 2	4.600	5.800	5.923
Trede 3	2.400	1.200	1.193
Totaal	17.600	14.800	12.531

Het totaal aantal deelnemende leerlingen was iets lager dan beoogd. Niet alleen omdat het aantal deelnemende scholen iets lager dan beoogd was, maar ook door het lagere gemiddelde aantal leerlingen per deelnemende school.

Tabel 3: bereik 2023 aantal leerkrachten

Trede	Beoogd conform projectplan	Beoogd conform bijstellingsplan	Gerealiseerd
Trede 1	424	312	442
Trede 2	168	232	504
Trede 3	64	48	89
Totaal	656	592	1.035

We hebben meer leerkrachten bereikt dan beoogd, doordat leerkrachtenteams groter bleken te zijn dan verwacht. We hebben leerkrachten enerzijds bereikt, doordat zij met hun klassen deelnamen aan activiteiten, zoals provinciale en lokale culturele ontmoetingen en kunst in de klas. Anderzijds zijn leerkrachten bereikt middels deskundigheidsbevordering, zoals de icc-cursus. In vergelijking met 2022 (zie tabel 4) hebben we in iedere trede meer scholen, leerlingen en leerkrachten bereikt. In 2022 bereikten we in trede 1, vijf scholen, in trede 2 drie scholen en in trede 3 twee scholen meer dan in 2021.

Tabel 4: bereik 2021 -2023 scholen, leerlingen en leerkrachten									
	Scholen			Leerlingen			Leerkrachten		
Trede	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Trede 1	24	29	33	3.181	4.298	5.415	282	374	442
Trede 2	22	25	28	4.934	5.635	5.923	412	481	504
Trede 3	3	5	6	633	992	1.193	46	94	89
Totaal	49	59	67	8.748	10.925	12.531	624	949	1.035

Als we inzoomen op het aantal deelnemende scholen en leerlingen per gemeente, dan zien we enkele verschillen:

- In Dronten namen relatief veel scholen deel aan CultuurPlus en steeg het aantal met twee scholen.
- In Lelystad volgde het aantal deelnemende scholen de prognose en zien we een stijging van vier scholen
- In de Noordoostpolder en Urk bleef het aantal deelnemende scholen relatief gezien nog iets achter bij de prognose, maar realiseerden we voor het derde jaar op rij een toename van drie scholen. Toch zijn we tevreden, omdat scholen uit de Noordoostpolder en Urk vaak iets terughoudender zijn en een afwachtende houding hebben met betrekking tot de instap in nieuwe programma's. De verwachting is dat het aantal deelnemende scholen in deze regio per 2024 wederom zal stijgen.
- Ook in Zeewolde steeg het aantal deelnemende scholen en kwamen er vier nieuwe scholen bij. Dat is een aanzienlijke stijging voor zo'n relatief kleine gemeente en we bereiken nu 100% van de basisscholen in Zeewolde.

In tabel 5 is inzichtelijk gemaakt hoeveel scholen in spoor 1 (scholen die reeds hebben deelgenomen aan CmK 1 en/of 2) en spoor 2 (scholen die nog niet aan CmK 1 en/of 2 hebben deelgenomen) beoogd waren en gerealiseerd zijn. Aangezien we minder scholen dan beoogd bereikten in 2023 is daarmee ook te verklaren dat dat het aantal scholen in spoor 1 en 2 lager is dan beoogd.

De opzet van CmK3 verschilt in hoge mate van CmK2 en daarom is het programma voor zowel spoor 1 als spoor 2 scholen inhoudelijk nieuw. De benadering van spoor 1 en 2 scholen is daarom niet verschillend.

Tabel 5: verdeling deelname scholen en leerlingen per plaats in 2023				
	Spoor 1		Spoor 2	
Trede	Beoogd	Gerealiseerd	Beoogd	Gerealiseerd
Scholen	40	37	44	30
Leeringen	8.000	7.945	8.800	4.586
Leerkrachten	320	654	352	381

In het verantwoordingsformulier van het FCP rapporteren wij hoeveel unieke scholen bereikt zijn in 2023. Het totaal aantal unieke scholen tot en met 2023 wijkt af van de bovenstaande tabel die laat zien hoeveel spoor 1 en spoor 2 scholen daadwerkelijk hebben deelgenomen in 2023. De afwijking wordt veroorzaakt door het feit dat enkele scholen die in 2021 en 2022 hebben deelgenomen zijn gestopt ofwel zijn gefuseerd.

Voor 2024 zetten we in op een verdere stijging van het aantal deelnemende scholen, zodat we in dat jaar het geprognosticeerd aantal scholen kunnen bereiken. We ondernemen hiertoe de volgende acties:

- Een update van wervingsmiddelen
- Een nog betere aansluiting van aanbod op de vraag van de school.

3. Activiteiten

Scholen kunnen deelnemen aan één van de drie treden in CultuurPlus:

Trede 1 Verkennen	Trede 2 Experimenteren	Trede 3 Verdiepen en borgen
<p>Een trede 1-school zit in een verkennende, aanbodgestuurde fase en gebruikt CultuurPlus om een sterker en passender culturaanbod voor haar leerlingen samen te stellen.</p>	<p>Een trede 2-school heeft haar cultuuronderwijs al goed op orde en wil dit verder ontwikkelen door met een cultuur-maker een cultuurproject of -traject op maat uit te voeren.</p>	<p>Een trede 3-school wil haar cultuuronderwijs dat al heel goed staat verder verdiepen en borgen en gaat dit met een cultuurmaker in meerdere jaren realiseren.</p>
<p>De school:</p> <ul style="list-style-type: none">+ gebruikt de CultuurPlus-impuls om vanuit cultuurvisie en ambities te kiezen uit kant-en-klaar, kwalitatief sterk lokaal en provinciaal culturaanbod;+ beschikt over een cultuurcontactpersoon;+ vult jaarlijks de Evi-vragenlijst in en bespreekt de uitkomst met de lokale intermediair;+ maakt een CultuurPlus-activiteitenplan.	<p>De school:</p> <ul style="list-style-type: none">+ gebruikt de CultuurPlus-impuls om vanuit cultuurvisie en ambities te kiezen voor een op maat project of een maatwerktraject;+ beschikt over een cultuurcontactpersoon;+ vult jaarlijks de Evi-vragenlijst in en bespreekt de uitkomst met de lokale intermediair;+ stimuleert en faciliteert teamscholing;+ maakt een CultuurPlus-jaarplan.	<p>De school:</p> <ul style="list-style-type: none">+ gebruikt de CultuurPlus-impuls om vanuit de cultuurvisie en ambities te kiezen voor het maken en implementeren van cultuurleerlijnen met Flevolandse cultuurmakers;+ beschikt over een icc'er (in spe);+ vult jaarlijks de Evi-vragenlijst in en bespreekt de uitkomst met de lokale intermediair;+ organiseert structureel teamscholing;+ maakt een CultuurPlus-meerjarenplan.
<p>+ € 9 per leerling</p>	<p>+ € 9 per leerling</p>	<p>+ € 12 per leerling</p>
<p>+ 1 busrit per schooljaar naar een Provinciale cultuurontmoeting. + de school krijgt € 5 per leerling voor cultuuronderwijs op school.</p>	<p>+ 1 busrit per schooljaar naar een Provinciale cultuurontmoeting. + de school krijgt € 10 per leerling voor cultuuronderwijs op school.</p>	<p>+ 1 busrit per schooljaar naar een Provinciale cultuurontmoeting. + de school krijgt € 15 per leerling voor cultuuronderwijs op school.</p>

Scholen die deelnemen aan CultuurPlus worden begeleid door een intermediair/schoolbegeleider die werkzaam is bij een lokale partner. De schoolbegeleidingssystematiek is vanaf de werving tot en met de evaluatie van scholen in 2023 verder geoptimaliseerd door de ‘werkgroep scholenbegeleiding’, die in 2023 twee keer bij elkaar kwam. In de werkgroep zitten vertegenwoordigers van de kernpartners die ook lokale partner en werkzaam als schoolbegeleider zijn. De werkgroep werd geleid door FleCk.

Scholen die deelnemen aan CultuurPlus kunnen aanbod afnemen. Het aanbod bestaat uit lokale en provinciale culturele ontmoetingen (bijvoorbeeld excursies naar Batavialand, land art of het bezoeken van een voorstelling van BonteHond) en activiteiten in de klas (veelal modules oftewel lessenseries). In trede 2 en 3 is bovendien ruimte voor respectievelijk kortdurende of meerjarige maatwerktrajecten. De activiteiten worden op basis van de vraag van de school ingepland en zijn een middel om de doelen van de school met betrekking tot cultuuronderwijs te realiseren.

Lammie Voerman, leerkracht Windkracht 10 in Emmeloord: “Onze school wilde meer cultuur bij onze kinderen brengen. We zijn toen ingestapt op trede 1. Vervolgens waren we zo enthousiast dat we toch naar trede 2 zijn gegaan. We hopen in de toekomst nog naar trede 3 te gaan om cultuuronderwijs echt te borgen bij ons. Het aanbod is heel divers en het brengt de kinderen iets anders: een andere soort opdracht, locatie en leerkracht. Wat wil je nog meer!”

Kansengelijkheid

De opzet van CultuurPlus biedt ruimte om meer in te zetten op kansengelijkheid, een van de speerpunten van CmK3. In trede 1 kunnen we zo veel mogelijk scholen (ook achterstandsscholen) bereiken met kwalitatief aanbod, waardoor zo veel mogelijk leerlingen in contact komen met de professionele kunst en cultuur in de eigen omgeving. Trede 2 en trede 3 bieden kansen voor achterstandsscholen en voor het speciaal onderwijs om cultuuronderwijs passend bij de cultuurbeleving van haar eigen leerlingen te ontwikkelen en implementeren.

We merken echter ook dat de opzet van CultuurPlus kansenongelijkheid kan bevorderen, omdat:

- maatwerk alleen voorbehouden is aan trede 2 en trede 3, terwijl dit in trede 1 ook al mogelijk zou moeten zijn;
- intensievere begeleiding niet mogelijk is in trede 1, terwijl dat misschien juist noodzakelijk is voor sommige scholen om een stap te kunnen zetten in cultuuronderwijs;
- grote scholen tegen beperkingen aanlopen m.b.t. busvervoer (een à twee bussen per schooljaar zijn onvoldoende) en m.b.t. aanbieders die bijvoorbeeld maar een beperkt aantal groepen en leerlingen kunnen ontvangen op hun locatie
- het aanbod en de rol van de lokale intermediair kunnen verschillen op grond van de gemeentelijke opdracht van de lokale intermediair. Hierdoor is de ene intermediair beter in staat om vraaggericht maatwerk te leveren dan de andere intermediair
- de voorwaarde van een icc'er in trede 3 niet realistisch is voor enkele scholen, omdat zij vanwege formatie-problemen niet in staat zijn om een icc'er op te leiden.

Het oplossen van bovenstaande knelpunten leidt tot grotere wijzigingen in het programma en vinden wij in 2024 niet wenselijk. Daarom nemen we deze knelpunten mee in de planvorming van CmK4.

4. Stand van zaken CultuurPlus per doelstelling

Aan de hand van de evaluatiegesprekken met scholen en kernpartners geven we een beeld van de stand van zaken per doelstelling.

Doelstelling 1: Het vergroten van het eigenaarschap van de school op het gebied van cultuuronderwijs.

Uit de eerste moneva van CultuurPlus in het najaar van 2021 is gebleken dat de treden groei in eigenaarschap bij scholen stimuleren, omdat scholen op hun eigen niveau kunnen instromen, binnen hun trede kunnen ontwikkelen en daarna eventueel kunnen doorstromen naar een volgende trede. De treden stimuleren ambitie en bieden voor school en culturele partner ruimte om voort te bouwen op wat binnen een school al gebeurt op het gebied van cultuuronderwijs en/of om adequaat in te spelen op de specifieke behoefte van de school. Dat werkt stimulerend en enthousiasmerend. Ook geven lokale intermediairs aan dat maatwerk in met name trede 2 en 3 het eigenaarschap stimuleert.

Uit de tweede moneva (uitgevoerd in 2022) is gebleken dat het eigenaarschap van scholen nog verder gestimuleerd kan worden, omdat nog niet op alle scholen vanuit een visie en met teambetrokkenheid wordt gewerkt. Hierdoor kan cultuuronderwijs niet verankerd raken. Daarom is in 2023 nog meer inzet gepleegd op het formuleren van een visie op cultuuronderwijs. Ook is meer ingezet op scholing en teammomenten in de jaarplanning. We zien dat dit langzaam zijn vruchten afwerpt.

Tijdens het schrijven van het jaarverslag kunnen we dan ook constateren dat meer scholen een visie op cultuuronderwijs hebben en vraaggestuurd proberen te werken en dat het eigenaarschap van scholen dus gegroeid is. We moeten echter ook constateren dat er nog steeds ruimte is voor groei in eigenaarschap. In het scholenonderzoek van Jose Gieskes is gebleken dat het hebben van een visie nog niet betekent dat de gemaakte plannen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. De dagelijkse praktijk met een leerkrachtentekort en soms andere prioriteiten legt zoveel druk op het onderwijs dat cultuuronderwijs regelmatig het kind van de rekening is, ondanks goede intenties.

We zien daarom de noodzaak om blijvend in te zetten op het ontwikkelen van en kiezen vanuit visie. Daarom maakt de werkgroep scholenbegeleiding in 2024 een plan hoe we nog meer hierop kunnen inzetten en wat hiervoor nodig is op het gebied van schoolbegeleiding. Bovendien nemen we dit punt mee in de planvorming voor CmK4.

Doelstelling 2: Het ontsluiten van de lokale en Flevolandse culturele omgeving voor de school.

Zoals aangegeven kunnen scholen die deelnemen aan CultuurPlus aanbod afnemen. Innovatie van aanbod is een van de speerpunten van CultuurPlus. De werkgroep culturaanbod en innovatie signaleert gaten in en kansen voor aanbod en bepaalde onder leiding van FleCk in 3 bijeenkomsten welke innovatie wenselijk is. In 2023 ontwikkelden we zeven provinciale culturele ontmoetingen, vier lokale culturele ontmoetingen en 34 modules in de klas. In de afgelopen jaren merkten we dat met name de afname van de provinciale culturele ontmoetingen nog iets achterbleef in vergelijking met de afname van de lokale culturele ontmoetingen en de modules in de klas. In 2023 zagen we een lichte toename van het aantal afgenomen provinciale culturele ontmoetingen. Ook vonden er meer lokale culturele ontmoetingen en meer kunst in de klas activiteiten plaats, dat verklaarbaar is door de stijging van het aantal deelnemende scholen en de hoge bijdrage per leerling die sommige scholen inleggen.

In het najaar is de werkgroep culturaanbod en innovatie gestart met de planvorming voor innovatie voor het schooljaar 2024/2025, waarbij onder meer de focus ligt op het bevorderen van vakoverstijgend werken middels het nieuwe of door te ontwikkelen aanbod. Dit naar aanleiding van de resultaten van de tweede moneva van CultuurPlus. Zie ook de derde doelstelling voor een toelichting hierop.

Voor scholen was de CultuurBus beschikbaar waar scholen jaarlijks een keer gebruik van konden maken voor bezoek aan een Flevolandse cultuurontmoeting. De afname van busvervoer bleef achter op de prognose. Niet alle scholen maakten gebruik van de CultuurBus, vanwege organisatorische uitdagingen, een gebrek aan ouders die mee wilden, of omdat het aanbod onvoldoende leek aan te sluiten op de vraag, thema's of methodes van de school. In 2024 zorgen we voor een toename van de inzet van busvervoer door:

- Het aanbieden van provinciale culturele ontmoetingen die goed bereikbaar zijn met de bus en voldoen aan de vraag van de scholen.
- Een extra marketingcampagne om de beschikbaarheid van de bus onder de aandacht te brengen.

Doelstelling 3: Scholen, culturele instellingen en vakdocenten zijn in staat samen vakoverstijgend cultuuronderwijs vorm te geven.

In het najaar van 2022 is een tweede monitoring uitgevoerd, waarin de focus lag op deze doelstelling. Naar aanleiding van deze moneva hebben we een aantal acties uitgezet:

a. Inzicht bieden in de werkwijze van veelgebruikte methodes en thema's door middel van een onderzoek, uitgevoerd door Marjo Berendsen, zodat intermediairs aan de hand van de onderzoeksresultaten scholen beter kunnen adviseren over en begeleiden bij het vakoverstijgend werken. De onderzoeksresultaten werden in november 2023 opgeleverd en besproken met intermediairs. We hebben nu een helder beeld van in hoeverre het huidige aanbod aansluit op thema's en methodes en welke ontwikkelkansen er nog zijn. Daarnaast hebben we een opdracht uitgezet bij Marjo Berendsen om een concreet scholingsaanbod te ontwikkelen voor intermediairs, scholen en kunstvakdocenten. Oplevering van het aanbod en uitvoer ervan worden medio 2024 verwacht.

b. Het optimaliseren van cultuuraanbod dat binnen CultuurPlus wordt aangeboden, zodat:

- de kwaliteit van aanbod wordt geborgd;
- de mogelijkheden voor vakoverstijgend werken zichtbaarder worden (en vakoverstijgend werken hierdoor nog meer wordt gestimuleerd);
- het aanbod nog beter kan aansluiten bij de visie op (cultuur)onderwijs en het (vakoverstijgende) curriculum van een school (= passend aanbod) en hierdoor aanbod mogelijk meer wordt afgenomen;
- intermediairs scholen beter kunnen begeleiden in de keuze voor passend aanbod.

Hiertoe heeft de werkgroep cultuuraanbod en innovatie in 2023 verdere stappen gezet m.b.t. het kwaliteitskader voor aanbod binnen CultuurPlus, waarlangs aanbod gelegd kan worden. Processen van aanbod ontwikkelen zijn verbeterd en vastgelegd. Ook heeft de werkgroep stappen gezet in het updaten, verbreden en uitbreiden van het cultuuraanbod met verdiepende en vernieuwende modules en met lokale en provinciale culturele ontmoetingen. Het aanbod is aan te sluiten bij visies, thema's en methodes van scholen.

Daarnaast heeft de werkgroep een pilotfase in grotere projecten opgenomen waardoor het aanbod wendbaar is; aan te passen indien nodig.

c. Intermediairs toerusten in hun schoolbegeleidingstaak met betrekking tot vakoverstijgend werken, door onder meer kennisdelingsbijeenkomsten in het najaar, die exclusief gericht waren op intermediairs. Tijdens de bijeenkomsten lag de focus op zowel schoolbegeleidingsvaardigheden en gesprekstechnieken als ook vakoverstijgend werken. Daarnaast ook middels coaching van intermediairs in hun eigen team of individueel. Ook is er tijdens alle sessies ruimte geweest voor kennisdeling en provinciale afstemming. In 2024 organiseren we een

d. vervolg op de sessie rondom vakoverstijgend werken. Kunstvakdocenten scholing bieden met betrekking tot vakoverstijgend werken. In het lopende nascholingstraject voor kunstvakdocenten is in het najaar een nascholing ontwikkeld en uitgevoerd over vakoverstijgend werken. Daarnaast is er scholing geweest op gebied van groepsdynamiek, Flevolands modules ontwerpen en ontwikkelen, en kunst en cultuuronderwijs in het basisonderwijs.

Doelstelling 4: De Flevolandse culturele infrastructuur versterkt elkaar binnen het cultuuronderwijs op scholen.

Dankzij CultuurPlus werken de kernpartners meer samen en versterken zij elkaar. Door het samenwerken en het ontwikkelen van nieuwe provinciale culturele ontmoetingen, worden scholen actief gestimuleerd om overal in de provincie kunst en cultuur te beleven.

Maar ook excursies naar Schokland, Urk en Batavialand worden in alle Flevolandse gemeenten bij scholen actief gestimuleerd. Het samen bouwen hieraan is in 2023 allemaal gebeurd, zonder concurrentiegevoelens.

We zien overall dat de samenwerking verder is gegroeid en versterkt. Doel en visie zijn verder afgestemd en worden gedeeld, er zijn gezamenlijke netwerkmomenten

en gezamenlijke communicatiemiddelen die inspireren, verbinden en leiden tot proactief handelen.

Tegelijkertijd blijkt uit het onderzoek van Jose Gieskes en uit de evaluatiegesprekken die zijn gevoerd met alle kernpartners dat er geen helder onderscheid tussen rollen en taken van FleCk en de lokale cultuurpartners is en dat dat wel nodig is. In 2024 gaan we de rollen duidelijker neerzetten voor alle betrokkenen en de scholen, zodat we elkaar nog beter kunnen ondersteunen en versterken in elkaars rol. Verder nemen we dit punt mee in de ontwikkeling van ons plan voor CmK4.

5. Professionalisering en kennisdeling

Zoals al aangegeven zien we een toename naar de vraag van scholen op het gebied van professionalisering. In 2023 hebben twee icc'ers hun certificaat behaald en zijn zes leerkrachten gestart met de ICC-cursus.

Ook hebben veertien professionaliseringstrajecten op scholen plaatsgevonden, gericht op het overdragen van kennis en vaardigheden, maar altijd vanuit een gevoel van teambetrokkenheid en met actieve werkvormen. Scholing was gericht op muziek, film, tekenen en visie- en cultuurbeleid. FleCk, of één van de lokale partners, voerde deze trajecten uit.

Middels filmpjes van deelnemende scholen deelden we in het voorjaar van 2023 kennis over de kansen, mogelijkheden en ook mogelijke resultaten die deelname aan CultuurPlus oplevert.

Kris van der Valk, interne cultuurcoördinator De Triangel in Lelystad: “Dankzij CultuurPlus ben ik begonnen met de opleiding tot icc'er. Als icc'er houd ik het overzicht over onze visie op cultuur, welke cultuuractiviteiten en lessen de kinderen krijgen en dat coördineer ik dan ook. Met ons cultuurplan kijken we wat nog nodig is bij ons op school en of er nog extra methodes nodig zijn of scholing voor collega's. Dat kunnen we bekijken en invullen met de mensen van Kubus en FleCk binnen CultuurPlus.”

In 2023 organiseerden we de eerste editie van de CultuurPlusdag waarmee we ca. 70 leerkrachten en icc'ers van 31 CultuurPlus-scholen bereikten.

De CultuurPlusdagen zijn regionale dagen voor scholen die deelnemen aan CultuurPlus om nieuwe ideeën en vaardigheden op te doen om betekenisvol cultuuronderwijs in de klas te geven en om cultuurbeleid vorm te geven en te implementeren. Verder hadden de dagen tot doel om uitwisseling en netwerken mogelijk te maken.

De inhoud van de dag was vormgegeven naar aanleiding van de scholingswensen van de scholen die waren opgehaald door de intermediairs.

In september streken we neer in Batavialand waar we 30 leerkrachten en icc'ers van CultuurPlus-scholen uit Lelystad en Zeewolde ontvingen. In oktober waren we te gast op Schokland waar we 42 leerkrachten en icc'ers van CultuurPlus-scholen uit de Noordoostpolder, Urk en Dronten ontvingen. Op beide dagen was ook een klein aantal leerlingen aanwezig.

Deelnemers konden een voorstelling zien, workshops volgen en uiteraard in gesprek gaan met elkaar. [Zie ook de aftermovie](#) om een indruk van deze dagen te krijgen.

Joan Verbeek, coördinator cultuureducatie PO Kubus: “Leerlingen mochten tijdens de CultuurPlus Dag twee nieuwe lessen van Batavialand uitproberen. Op deze manier testen wij binnen CultuurPlus of de les goed aansluit en overkomt en de kinderen hebben meteen een prachtige cultuurles gehad. De verwondering en creativiteit die je hiermee prikkelt is enorm waardevol.”

6. Samenwerking

Samenwerking tussen kernpartners

De samenwerking tussen kernpartners is in 2021 vormgegeven met een project- en stuurgroep. Daarnaast is er een werkgroep scholenbegeleiding die geleid wordt door FleCk en waaraan vertegenwoordigers van alle lokale partners deelnemen. De werkgroep cultuuraanbod en innovatie wordt eveneens geleid door FleCk en wordt gevormd door vertegenwoordigers van alle kernpartners. In deze laatste werkgroep schuiven soms ook andere culturele instellingen aan, zoals FlevoMeer Bibliotheek en Batavialand, afhankelijk van het doel of het onderwerp van de bijeenkomsten. Zo wordt expertise op het gebied van cultuuraanbod aan elkaar verbonden en gedeeld.

Zoals al aangegeven bij doelstelling 4 is de samenwerking opgezet zonder gevoelens van concurrentie. Het is daarnaast positief om te zien hoe het netwerk van intermediairs verstevigd wordt door de intensievere samenwerking en intervisie in CultuurPlus.

We merken dat de verschillen tussen de gemeenten groot zijn. Alhoewel CultuurPlus meer maatwerk per gemeente kan realiseren dan voorganger De Culturele Haven blijft dit wel een punt van aandacht. Er is met name zorg over Zeewolde. Daar is de gemeentelijke subsidie voor het steunpunt weggevallen, waardoor hier geen volwaardige kernpartner meer is om CultuurPlus uit te voeren. Tot en met 2024 lijkt de uitvoer hierdoor nog niet bedreigd te worden. In de toekomst kan dit wel voor problemen zorgen. Bovendien zijn in Zeewolde nieuwe intermediairs aangenomen die in 2023 nog ingewerkt moesten worden in CultuurPlus. Dat hebben we voortvarend opgepakt, maar deze junior-intermediairs hebben mogelijk in de komende tijd nog extra begeleiding nodig.

Samenwerking met andere instellingen

In 2023 is gestart met een samenwerking met ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten in Zwolle. Vanuit Stichting Kubus trekken Kunstlink en FleCk samen op met ArtEZ in cultuurparticipatie en cultuureducatie trajecten gericht op talentontwikkeling van kinderen en jongeren zowel binnen- als buitenschools. 2023 stond in het teken van het verkennen van samenwerkingsmogelijkheden, vanuit de Kubus werkten we mee aan pilot projecten voor jongeren en studenten Artist Educator in Lelystad. In 2024 zullen we samen met studenten Beeldende vorming (DBKV) de doorontwikkeling van de design thinking Toolkit van FleCk voor het VMBO vormgeven zodat deze ook toepasbaar wordt in het primair onderwijs en beschikbaar komt voor CultuurPlus scholen en partners.

7. Communicatie

De communicatiemiddelen van CultuurPlus (brochures, websites van kernpartners) zijn in het voorjaar geoptimaliseerd en geüpdatet ten behoeve van de werving van nieuwe scholen.

In het voorjaar van 2023 leverden we onze nieuwe website op: www.cultuur.plus.

Op de website www.cultuuropschoolflevoland.nl is al het cultuuraanbod dat afgenomen kan worden verzameld. In het najaar van 2023 is de website geüpdatet. In 2024 plannen we de volgende stappen m.b.t. doorontwikkeling van deze website, aangezien we eerst de resultaten van het eerder vermelde onderzoek naar thema's en methodes wilden afwachten. Doel is de website nog gebruiksvriendelijker te maken en de mogelijkheid in te bouwen om aanbod te koppelen en te filteren aan de hand van een categorisering die in het voorjaar van 2024 wordt opgesteld door de werkgroep cultuuraanbod en innovatie. Oplevering van de doorontwikkelde website wordt verwacht in het najaar van 2024 of voorjaar van 2025.

8. Moneva

Het jaarlijks evalueren aan de hand van één doelstelling blijkt goed te werken en zorgt voor het tijdig signaleren van succesfactoren en verbeterpunten. In het najaar van 2023 hebben we gesprekken gevoerd met kernpartners om de eerste drie jaar CultuurPlus te evalueren.

In oktober 2023 hebben we in een themabijeenkomst met het projectteam en leden van de werkgroep scholenbegeleiding en de werkgroep cultuuraanbod en innovatie het onderwerp evaluatie onder de loep genomen. Onder begeleiding van FleCk werden verschillende evaluatie-instrumenten van de partners gedeeld en hebben we eerste ideeën gevormd met betrekking tot evalueren binnen CultuurPlus. Het evalueren van zowel aanbod als het evalueren met scholen van hun cultuuronderwijs hebben we hiermee weer een boost gegeven. Voor de langere termijn hebben we ideeën opgedaan voor CmK4.

Scholen die deelnemen aan CultuurPlus maken gebruik van Evi. In het voorjaar hebben bijna alle deelnemende scholen Evi ingevuld en de resultaten met FleCk gedeeld. Op basis van de resultaten van Evi stellen we waar nodig CultuurPlus bij.

Roelof Post, directeur Roderick van Voorst in Emmeloord: "CultuurPlus werkt voor onze school, omdat het een op maat aanvulling is op het cultuuronderwijs wat wij al bieden. We vinden het belangrijk dat onze kinderen zich breed kunnen ontwikkelen en het erfgoed van hun eigen omgeving meekrijgen. Met de monitortool Evi houdt ons scherp op waar we staan en waar we naartoe willen."

9. Prestaties conform afspraken provincie Flevoland

Hieronder volgt kort een overzicht op de voortgang op de prestatieafspraken die zijn verbonden aan CultuurPlus.

- 1. Het faciliteren van de samenwerking tussen lokale partners en cultuurproducenten in het maken van selecties van het cultuureducatie-aanbod.**
Lokale partners en cultuurproducenten hebben gezamenlijk het aanbod samengesteld waar scholen in alle treden gebruik van kunnen maken.
- 2. Het begeleiden van scholen bij het proces gedurende CmK3.**
In 2023 hebben lokale intermediairs scholen begeleid bij het maken van een keuze in de treden voor deelname. Ook hebben zij scholen begeleid bij het maken van een plan dat hierbij aansluit. In sommige gevallen vond ook begeleiding in uitvoering plaats.
- 3. Het faciliteren en beheren van een website waar het aanbod en lesmateriaal verzameld en gecategoriseerd wordt.**

De CultuurPlus website is in het voorjaar van 2023 opgeleverd. Op de website www.cultuuropschoolflevoland.nl is al het culturaanbod dat afgenomen kan worden verzameld. Scholen vinden er lesmaterialen en eventuele achtergrondinfo bij aanbod. In het najaar is gestart met een doorontwikkeling van deze website en inmiddels is de website opgeleverd.

We maken nog een ontwikkelslag in 2024: we bouwen de mogelijkheid om aanbod te koppelen en filteren aan de hand van een categorisering die in de loop van 2024 wordt opgesteld door de werkgroep culturaanbod en innovatie. Oplevering van de doorontwikkeling van de website verwachten we in het najaar van 2024.

- 4. Het bevorderen van deskundigheid bij partners en het ontwikkelen van netwerk- en kennisdelingsprogramma's.**
Zoals al aangegeven zien we een toename naar de vraag van scholen op het gebied van professionalisering. Meer dan 100 ontwikkelbehoeftes en scholingsvragen zijn in Evi genoemd. Er zijn in 2023 3 icc'ers opgeleid en daarnaast hebben 14 professionaliseringstrajecten op scholen plaatsgevonden, zoals bijvoorbeeld op het gebied van muziek. Andere scholingstrajecten zijn gepland in 2023. FleCk of een van de lokale partners voeren de trajecten uit.

Middels filmpjes van deelnemende scholen delen we kennis over de kansen, mogelijkheden en ook mogelijke

resultaten die deelname aan CultuurPlus oplevert. Verder hebben we in kennisdeling vooral ingezet op de kennisdeling tussen intermediairs. Middels kennisdeling en intervisie (deels provinciebreed in drie bijeenkomsten, en deels in bijeenkomsten per lokale partner) konden 15 intermediairs hun vaardigheden in het begeleiden van scholen, hun kennis over CultuurPlus en de mogelijkheden voor deelname vergroten.

Kers op de taart vormde de regionale CultuurPlus-dagen waarover we hierboven al berichtten.

- 5. Het coachen van intermediairs van lokale partners.**
Het coachen van intermediairs van lokale partners heeft plaatsgevonden in de vorm van netwerk- en kennisdelingsprogramma's. Zie 9.4.
- 6. Het monitoren en evalueren van het CmK3-programma.**
Zie hiervoor hoofdstuk 8.

10. Financieel

Overall geldt dat de kosten hoger zijn uitgevallen dan begroot, vanwege de hogere matching en het groter aantal begeleidingsuren, conform het bijstellingplan. Ook vallen enkele kosten hoger uit.

Enkele bijzonderheden:

- Kosten voor begeleiding van scholen door de intermediairs zijn hoger uitgevallen dan begroot, omdat conform het bijstellingsplan meer begeleidingsuren per school beschikbaar zijn gesteld. Trede 1: 8 in plaats van 4 begeleidingsuren per school. Trede 2 en 3: 12 in plaats van 8 begeleidingsuren per school.
- De kosten voor de ontwikkeling van aanbod zijn hoger uitgevallen dan beoogd, omdat een aantal innovaties in aanbod van 2022 was doorgeschoven naar 2023, omdat deze niet eerder konden worden opgeleverd.
- Conform het bijstellingsplan wordt het budget voor co-creatie routes anders besteed.
- De bijdrage in uitvoeringskosten, c.q. matchingsgelden wijken af van de begroting, omdat de matching in trede 1 en 2 verhoogd is conform bijstellingplan. Dat verklaart ook waarom er meer uitgegeven wordt aan matching, ondanks het feit dat er nog iets minder dan scholen dan beoogd deelnemen aan CultuurPlus.
- De kosten voor busvervoer zijn lager dan beoogd, omdat minder bussen dan beoogd worden afgenomen.
- Website: de kosten zijn hoger dan beoogd, omdat de laatste factuur van de website pas in 2024 geboekt kon worden.
- Communicatie en PR; de kosten zijn lager dan beoogd, omdat voor nieuwe communicatiemiddelen een kleinere investering dan begroot noodzakelijk was.
- Monitoring en evaluatie: de uitgaven waren hoger dan begroot, omdat we een uitgebreidere evaluatie hebben gedaan ter voorbereiding op onze aanvraag voor CmK4.

